

Pubers willen invloed op hun feestje

EEN MEERLING IS SAMEN JARIG, HET IS VRIJWEL ONVERMIJDELIJK. HOE VERANDERT DIT IN DE PUBERTEIT? WILLEN ZE NOG WEL EEN GROTE-MENSEN-FEEST OF LIEVER ALLEEN DE OPA'S EN OMA'S OP DE KOFFIE? IN HOEVERRE WORDT DE VERJAARDAG ANDERS VOOR DE MEERLING ZELF? GAAT HET IN DE PUBERTEIT WRINGEN DAT HET NIET ALLEEN JOUW DAG IS? KOMEN ONDERLINGE VERSCHILLEN EXTRA IN BEELD? EN IN HOEVERRE GA JE ALS OUDERS MEE IN SPECIFIEKE WENSEN VAN DE JARIGEN?

Twee meisjes komen aangefietst, allebei op een mountainbike. Ze dragen een windjack van het merk Icepack, de een zwart met een witte rits, de ander blauw met een oranje rits. Beiden in skinny jeans, de ene blauwe jeans de ander grijze, beiden met gypies eronder. Eenmaal binnen, zitten ze tegenover mij. Blond, half lang haar, bijeengebonden in een staart en twee paar groene ogen kijken mij aan. 'Ja hoor, begin maar met vragen stellen,' zegt de een en de ander knikt. En ik bedenk me, lichtelijk schaamtevol, wie was nou Linde en wie was nou Iris?

Ik zag ze voor het eerst enkele weken geleden in de Albert Heijn in mijn woonplaats; ze bespraken de boodschappen en liepen achter elkaar aan, over het gangpad naar de schappen op zoek naar iets lekkers. Hun loopje was hetzelfde, en ze spraken op dezelfde zachte toon. Dat vanzelfsprekende in de samenwerking, ik herken het op een afstand en dacht meteen 'een eeneiige tweeling'. Ik stapte erop af. Ze legden uit dat ze niet zeker wisten of ze eeneiig of twee-eiig waren en dat het nog onderzocht zou gaan worden. En ja, ze hadden interesse in een interview voor het Meerlingen Magazine.

Linde en Iris zitten in de 5^e klas van het vwo. Ze hebben hetzelfde profiel 'Natuur en Gezondheid' maar zitten wel in een aparte klas. Samen fietsen ze naar school en samen weer naar huis. In hun vrije tijd delen ze een oppasbaantje, tennissen bij dezelfde club en hebben een strippenkaart

voor bootcamp. Verder houden ze allebei van mountainbiken en gaan vaak samen fietsen in het bos. Iris heeft een eigen hondenuitlaatservice. Soms helpt Linde mee, maar meestal doet Iris dit alleen.

IFEEST OP DE VERJAARDAG

"Het vieren van de verjaardag doen we vrijwel altijd op de geboortedag, 10 juni," vertelt hun vader Michiel. "We versieren onze tuin met gekleurde vlaggetjes." Moeder Sandra vult aan: "We zorgen voor lekkere zoete dingen in huis; we bakken appeltaart of halen een taart bij de Hema. Voor hun 11^e verjaardag hadden we een foto op een tompouce besteld, Linde en Iris in een handstand tegen de muur, twee lijven die twee verticale lijnen vormen, een 11. In de avond eten we waar ze van houden: Patat, pizza of taco's. Ze hebben dezelfde smaak, dus de keuze is gemakkelijk. Alleen houdt Linde niet van prik." Het verjaardagscadeau is meestal hetzelfde. Michiel: "Afgelopen jaren hebben we een paar keer een financiële bijdrage gegeven. Daarmee konden ze zelf 'een dure wens' in vervulling brengen. Vorig jaar een mountainbike, samen met het geld dat ze van iedereen kregen en een paar jaar eerder een mobiele telefoon."

Over de invulling van het feest met vriendinnen, zijn Linde en Iris het altijd snel eens. "We houden allebei van sportieve activiteiten." Op hun veertiende gingen de meiden lasergamen en zwemmen in het Henschotermeer met een grote club vriendinnen. Bij hun vijftiende verjaardag gingen ze mountainbiken in het bos en na afloop pizza eten bij het kampvuur in de tuin. Op hun zestiende verjaardag kozen ze ervoor om te gaan waterskiën bij Down Under in Nieuwegein. "Daar konden ze makkelijk zelf naartoe met hun vriendinnen, op de fiets," zegt Sandra.

Wat betreft het samenstellen van de lijst van genodigden is er geen probleem. Linde en Iris delen veel vriendinnen. Linde: "Allebei maken we een lijstje. Wie wil jij, wie wil ik? En dan bedenken we dat we ongeveer 10 of 12 willen. Dan kijken we naar gemeenschappelijke vriendinnen. En dan hebben we allebei losse vriendinnen. Daar vallen dan

mensen van af.” Iris: “Als ik twijfel vraag ik Linde, zou jij die? En als ze ‘nee’ zegt, dan is het ‘nee’. We hebben er geen ruzie over, totaal niet.”

VERANDERINGEN IN DE PUBERTEIT

Tradities zijn van waarde. En die veranderen in de puberteit; de jarige job en/of jet wakker maken en zingend de slaapkamer in lopen met een taart met kaarsjes, is niet zo chill meer als je ouder wordt. Waar kinderen in de basisschool leeftijd zich nog enorm kunnen verheugen op hun verjaardag, zijn jongeren in de puberteit veelal iets minder opgewonden over deze dag. Linde: “Toen we jonger waren, liepen we voordat de wekker ging al naar elkaar toe; ‘Zullen we al naar beneden gaan?’ zeiden we dan tegen elkaar. Nu blijven we gewoon liggen.”

In de puberteit groeit het bewustzijn. Jongeren gaan meer nadenken, ook over relaties en omgangsvormen. “Van wie is dit feestje?” vroegen Iris en Linde opeens, toen we voor hun veertiende verjaardag bespraken wie we zouden uitnodigen,” vertelt Sandra. Ze waren gewend om naast familie, ook enkele bevriende stellen uit te nodigen. “Dat zijn onze vrienden niet, dat zijn jullie vrienden,” zeiden Linde en Iris, ‘die hoeven van ons niet te komen’. Voor ons was dat nieuw.” Die keer nodigden ze alleen familie

en burens uit. “Het grappige was dat de meiden in de avond zeiden het toch wel jammer te vinden. ‘Of we niet toch nog een paar mensen konden uitnodigen.’ Haha! We hebben onze vrienden gebeld en vervolgens een gezellige avond gehad,” vertelt Sandra.

In een ander interview met Roos, een meisje van 17 jaar die tweeling is met haar broer, Casper, hoorde ik over het belang van mee kunnen beslissen. “Ik zou het suf gevonden hebben als mijn moeder alleen bepaalt hoe en met wie onze 17^e verjaardag gevierd zou worden. Dat doen we nu echt samen en in overleg.” Haar moeder Marlies vertelde dat de opa’s en oma’s altijd worden uitgenodigd. Omdat de jongeren druk zijn met eigen hobby’s en vrienden, wordt de datum altijd ruim van te voren en in overleg bepaald. “Oudere tieners zijn toch prima in staat om te bepalen of zij of hij er ooms en tantes bij willen hebben of dat het überhaupt gevierd moet worden,” zegt Marlies. De laatste jaren worden de verjaardagen echter minder bezocht. “Omdat mijn kinderen de jongsten zijn in de familie, gaat niet iedereen meer mee.”

Het aantal genodigden heeft, kortom, ook te maken met de samenstelling van de hele familie. Wanneer de meerling de jongsten zijn in de rij van neven en nichten, worden de feestjes kleiner. Oudere neven en nichten gaan immers studeren en verhuizen naar een andere stad. En ouders plannen het programma van een weekend niet meer om de kinderen heen en hebben vaker eigen activiteiten. Het is een logisch moment dat het grote-mensen-feest anders ingevuld wordt. Ook de meerlingen zelf willen op de middelbare school zelf niet meer naar alle feestjes van familieleden. Tenminste, als het hen uitkomt wel en anders niet.

FEESTJES VOOR VRIENDEN

Het aantal genodigden voor het vriendenfeest kan erg variëren. Sommigen mogen hele groepen uitnodigen. Een moeder van de 14-jarige twee-eiige jongensmeerling Robin en Kai, vertelde dat ze een zaaltje huurde voor haar zonen en dat zij de hele klas en het voetbalteam mochten uitnodigen. “Een echt feest!” lichtte ze enthousiast toe. Andere jongeren worden juist selectiever. Het hangt erg van de persoonlijke voorkeur van de jongeren af. En dat kan ook wisselen tussen het begin van de puberteit en het einde van de puberteit. Sandra vertelt: “Afgelopen jaar waren Linde en Iris duidelijk selectiever in de keuze van vriendinnen die mochten komen. Niet iedereen uit de groep waarmee ze in de pauze rondhangen mocht meer komen. Ze waren wat kritischer. Nog meer bewust van eigen wensen, denk ik.”

Een verschil met de basisschool leeftijd is ook de verlanglijst van de kinderen. In de puberteit is er geen verlangen naar nog meer speelgoed. Veel jongeren willen geld als verjaardagscadeau. Iris zei: “Ik wil een duidelijk doel met een cadeautje, liever geen nietsnutcadeaus.” Een financiële bijdrage voor iets nuttigs staat dan ook als enige op hun lijstje. “Of anders iets leuks en bruikbaar voor samen”, vertelden ze. Voor hun vijftiende verjaardag hebben ze een opblaasboot gekregen. “Die zomer gingen we naar een meer op vakantie, dus hier waren we heel blij mee.” Het kan handig zijn om een vast bedrag te hanteren voor verjaardagscadeaus. Wil een van de twee of beiden een duurder cadeau? Prima, maar dan moet hij of zij zelf het resterende gedeelte bij elkaar sparen met bijvoorbeeld zakgeld of ander verjaardagsgeld. Zo geef je hen vrijheid, en kun je tegelijkertijd ook jouw eigen standaard blijven hanteren.

ONDERLINGE VERSCHILLEN

“Linde neemt vaker initiatief in het zoeken naar een leuke activiteit om onze verjaardag te vieren,” vertelt Iris, “En dan denk ik wel eens, zou ik niet meer actie moeten ondernemen? Ga ik niet te veel mee in wat zij doet?” Wanneer je als ouder verschillen ziet tussen de meerling, kun je het ene gedrag stimuleren en het andere negeren. Echter, wanneer de verschillen alleen rondom verjaardagen zichtbaar wordt, is het niet per se nodig. Iris legde uit dat zij ook initiatief

kan nemen, dus dat het geen onvermogen is. “En dan mag je er ook wel gebruik van maken, toch?” Dat lijkt me een heel reële uitspraak. Meerling zijn heeft ook het voordeel van het bundelen van krachten. Meerling zijn is teamwork.

DO'S EN DON'TS VOOR OUDERS

Het trakteren op school, een terugkerende traditie op de basisschool, verandert wanneer de meerling naar de middelbare school gaat. Sandra vertelt dat ze op de basisschool fruit op saté-prikkers maakten en een keer plastic glaasjes met chips en een laagje popcorn zodat het leek alsof de meiden glaasjes bier serveerden. Op de middelbare school is het uitdelen van traktaties voorbij. “In de brugklas belden ze mij op of ik ijsjes wilde langsbrengen in de pauze. Ze mochten toen nog niet van het schoolplein af dus konden ze zelf niks regelen. Dat deed ik toen voor hen. Inmiddels niet meer, ze kopen zelf iets voor vriendinnen als ze zin hebben om te trakteren.”

In de puberteit groeit de behoefte aan zelfstandigheid. En ook de behoefte aan invloed. Ze kunnen zelf nadenken en zelf een feestje organiseren. En soms willen ze even weg van de toezienende ogen van de ouders. Als ouders kun je meer vrijheid geven, als de jongeren daar klaar voor zijn. “Voor hun zestiende verjaardag kozen Linde en Iris ervoor om het feestje niet thuis te vieren,” vertelt Michiel. “Ze kozen

Tweelingouderescalatiesyndroom

VOORDAT EMILY EN JOËL WERDEN GEBOREN MAAKTEN ELMARA EN IK TWEE AFSPRAKEN. DE EERSTE: NOOIT MET DE TWEE KLEINTJES TEGELIJK OP DE TRAP. HET WAS DE WIJSHEID VAN EEN TANTE, ZELF EEN VAN EEN TWEELING.

Stel je voor dat je uitglijdt, zei ze er nog bij. Ja, stel je voor. Langs de anti-slipstroken de grote diepte in. Niet te veel over nadenken. Afspraak is afspraak, dus we hebben ons eraan gehouden. Brand was de enige uitzondering, maar zover is het nooit gekomen.

De tweede afspraak: de kinderen slapen in hun eigen bed. Ook hier een uitzondering: bij ziek, zwak en misselijk mag het wel. Anders is het bed van ons.

Er is veel discussie of kinderen bij ouders in bed moeten slapen. Wat verstandig en verantwoord is laat ik graag over aan de deskundigen, maar op internet (waar anders?) wordt er volop over gediscussieerd. 'Mijn man wil niet dat de kindjes bij ons in bed slapen', vond ik op een forum. Welk forum het precies was weet ik niet, maar neem van mij aan dat het er eentje was waarbij vrouwen hun reactie afsluiten met 'Veel sterkte meis'. Eén van de reacties die veel steun kreeg: dan gaat hij maar op de bank. 'Als ik moet kiezen dan kies ik voor mijn kind, punt' schreef ze stoer.

Dit is dus een prima recept voor gedoe in je relatie. En we hebben als tweelingouders al een grotere kans om uit elkaar te gaan dan ouders die er maar eentje hebben.

Tweelingen die elkaar opjatten hebben in de tweelingbijbel van Coks Feenstra een naam gekregen: het tweelingescalatiesyndroom (TES). Om het serieus te nemen en tegelijk luchtig te houden verdient bonje tussen tweelingouders wat mij betreft ook een stempel: het tweelingouderescalatiesyndroom (TOES). Wie in zo'n TOES zit praat in zinnen als 'Bij [naam van een vriend] en [partner van die vriend] loopt het toch ook? Waarom kunnen wij dat dan niet?'

Omdat we een tweeling hebben, dat is toch anders. Oh ja. Even vergeten.

Dus hop, maak een afspraak voor een avondje weg. Dat is trouwens niet per definitie een recept voor succes. Verheug je je al weken op dat etentje, wil het goede gesprek op de avond zelf maar niet loskomen. Balen, én zonde van het geld. Als de avond thuis maar goed eindigt: samen de trap op en niet je man of vrouw op de bank achterlaten.

Marnix is getrouwd met Elmara en vader van Emily en Joël (0). In het dagelijks leven is hij journalist. Hij houdt van zaalvoetbal en een goed boek en kan niet wachten om met de tweeling de wereld over te reizen.

voor een locatie die op fietsafstand te bereiken was. En waar ze ook konden trakteren. Zo zorgden ze ervoor dat ze het zonder ons konden vieren. En dat vonden wij prima." Het voordeel bij meerlingen is dat behoeftes vaak gelijktijdig veranderen, gewoonweg omdat ze even oud zijn. Je kunt als ouders hen dan ook vrij laten hierin.

Een vrouw van 26 die tweeling is, vertelde dat zij en haar zus beiden vaak precies hetzelfde cadeau ontvingen van hun moeder en dat zij dit soms niet leuk vond. De norm 'gelijk' is in het hoofd gegrift van veel ouders van meerlingen. Dit is heel begrijpelijk. Maar soms beperkt dit de ruimte om te kijken naar verschillen. En verschillen benadrukken is niet hetzelfde als ongelijk benaderen. Het is eerder recht doen aan ieders eigenheid. En als ouder mag je onderscheid maken, zeker ook bij meerlingen. Zo bevestig je hen als individu, naast het vieren van de band op hun gedeelde geboortedag.

Juist door onderscheid te maken benadruk je eigenheid

"Mijn man en ik waren blij om hen deze ervaring van hun individualiteit te vieren om de dag van de geboorte te vieren, ook al is deze dag gedeeld." ('Emotionally Healthy Twins' 2008: 123-125)

Uit de interviews die ik met meerlingen in de puberteit heb gehouden, blijkt dat ze het niet vervelend vinden om hun verjaardag samen te vieren. Er is wel een verschil tussen eeneiige meerlingen en twee-eiige meerlingen. Bij twee-eiige meerlingen kunnen interesses zo uiteen lopen, dat de voorkeur voor de invulling van de verjaardag anders is. Als ouder is het logisch dat je daar rekening mee houdt. Van een ouder van een gemengde meerling hoorde ik ook dat de verjaardag vanaf de puberteit apart wordt gevierd. De dochter wil met vriendinnen iets leuks doen en de zoon met zijn vrienden. Voor beiden organiseerde ze een aparte verjaardag.

Op de vraag hoe zij het vinden om samen jarig te zijn, noemen Linde en Iris meteen de voordelen op: "Mensen komen voor ons beiden, we staan samen in de belangstelling. Het is gezellig, want je hebt altijd iemand bij je. En we kunnen onze herinneringen aan onze verjaardagen delen." Kortom, samen jarig zijn, is ook in de puberteit, voor meerlingen nog altijd een feestje. Tenminste, als ze inspraak hebben. Ze willen wél mee beslissen.

En als ze ouder worden? Van meerlingen in de volwassen leeftijd hoor ik regelmatig dat ze het belangrijk blijven vinden om aandacht te geven aan hun gezamenlijk jarig zijn. Velen zoeken elkaar op de dag zelf nog even op, voor koffie met taart. En onlangs sprak ik een meerling die hun 50e verjaardag, samen vierden met een picknick waar alle familie en vrienden van beide vrouwen waren uitgenodigd. Jarig zijn op dezelfde dag, duurt een heel leven lang.

Hester van Wingerden
Trainer/coach Tweelingenpraktijk

Literatuur: *Emotionally Healthy Twins*. A new Philosophy for Parenting Two Unique Children. Joan A, Friedman. 2008. Uitgeverij: Da Capo Press.

GEEN VERRASSING MEER

Joan Friedman, psychotherapeut, gespecialiseerd in tweelingen, schrijft in haar boek *'Emotionally Healthy Twins'* (2008) over het vieren van verjaardagen. Ze is er zelf een van een eeneiige tweeling en is moeder van een twee-eiige jongentweeling. In haar boek schrijft ze over het belang van een eigen verjaardag vieren. "Ik had ervaren hoe het voelde om het gevoel van de meest speciale dag van het jaar te moeten delen. Het delen van een geboortefeest, realiseerde ik me pas later, is het vieren van het leven van een persoon, en voor een klein kind ben je de ster van de dag, alle aandacht is voor jou en je mag al je favoriete dingen kiezen, van de favoriete taart of ijsje tot aan het tekenfiguur op de papieren bordjes. Ik had nooit ervaren dat de verjaardag over mij ging of wat ik het liefste had. Het ging over ons samen als een koppel. Een verjaardagstaart mocht ik niet zelf kiezen en het thema voor het feest werd gekozen door mijn moeder. Meestal kregen we twee precies dezelfde cadeaus van elke gast die kwam. Altijd hetzelfde cadeau krijgen betekent ook dat de eerste persoon die het pakje uitpakt de ervaring heeft van de verrassing, en de ander was bestolen van dat opwindende moment van verrassing."

Voor haar twee zonen organiseerden ze vanaf hun 3^e levensjaar twee feestjes; ieder op een eigen dag. De jongens waren blij met hun eigen verjaardagen en waardeerden de aandacht voor alleen zichzelf op de dag van het feest.